

25 lat ustawy o doradztwie podatkowym i zawodu doradcy podatkowego. Rola Ministra Finansów

25 years of tax advisory in Poland. The Ministry of Finance role

Agnieszka Sobczyńska

Naczelnik Wydziału do Spraw Doradztwa Podatkowego i Zarządzania, sekretarz Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego, Departament Polityki Podatkowej, Ministerstwo Finansów

Streszczenie

Zawód doradcy podatkowego, jako zawód zaufania publicznego, funkcjonuje na polskim rynku usług od 25 lat, tj. od wejścia w życie z dniem 1 stycznia 1997 r. ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym¹, która go ukonstytuowała.

W systemie doradztwa podatkowego nie można pominąć roli Ministra Finansów, który sprawuje pieczę legislacyjną nad regulacją, a także podejmuje działania w celu zapewnienia dostępu do zawodu. Jego podstawowe zadania w zakresie doradztwa podatkowego to określanie:

- 1) zasad przeprowadzania egzaminów i oceny prac egzaminacyjnych,
- 2) trybu pracy Komisji Egzaminacyjnej i jej wynagradzania,
- 3) wysokości opłat za egzamin,
- 4) zasad praktyki,
- 5) kwestii ubezpieczeniowych doradców podatkowych.

Te przykładowe tylko zadania Minister Finansów realizuje na mocy delegacji ustawowych przez wydawanie m.in. aktów wykonawczych do powyższej ustawy.

Ponadto Minister Finansów powołuje i odwołuje członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego, zapewnia organizację egzaminów oraz czuwa nad działaniem samorządu doradców podatkowych przez akceptację wysokości opłat za uzyskanie wpisu na listę doradców podatkowych i do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego, a także przez kontrolę działalności uchwałodawczej samorządu.

Słowa kluczowe: Minister Finansów

Abstract

A tax advisor profession have been in operation for 25 years, since the law of tax advisory services was published, on January 1st 1997. The important role of the Ministry of Finance cannot be forgotten in tax advisory system, not only as a participant who had constituted this profession. His role is to protect regulations of law in term of providing the legislation process and guarantee accessibility. Ministry of Finance is also responsible for determining policy for exams procedures, establishing mode of the examination board procedures, determining tax examination board gratification and the examing fee and also the insurance conditions for tax advisors services.

Furthermore, the Ministry of Finance appoints members of examination board, provides organisation of exams and a cooperation with the self-government of tax advisors organisation. The Ministry of Finance also pursues these exemplary duties by delegated legislation publishing executive acts about tax advisory system.

So as we see the role of Ministry of Finance is wide and deserves on attention.

The basic way for obtaining the tax advisor title is to pass an exam, especially dedicated for that profession. This what differentiates this process is public schedule of examination tasks and questions, including more than 1550 testing questions, 1200 open questions for the oral exam and 45 cases. The exam is divided and includes two parts: written and oral. Candidates who passed the first written part, can proceed the second oral part during a year.

Keywords: Ministry of Finance

EGZAMIN

Podstawowym sposobem uzyskania uprawnień zawodowych jest egzamin na doradcę podatkowego, który przeprowadza Państwowa Komisja Egzaminacyjna do Spraw Doradztwa Podatkowego (dalej: Komisja). Komisją kieruje przewodniczący – powoływany co 4 lata, jak i cała Komisja. To, co wyróżnia egzamin, to jawność pytań i zadań egzaminacyjnych. Liczba pytań i zadań się zmienia, obecnie wykaz zawiera około 1550 pytań testowych, ponad 1200 pytań otwartych oraz 45 zadań polegających na przygotowaniu wystąpienia w imieniu klienta do organu podatkowego lub sądu.

Egzamin jest przeprowadzany co najmniej raz w roku, a miesiąc, w którym zostanie przeprowadzony, jest podawany z 4-miesięcznym wyprzedzeniem. Egzamin pisemny to test zawierający 100 pytań oraz 1 zadanie egzaminacyjne (sporządzenie projektu wystąpienia w imieniu klienta do organu podatkowego lub sądu). Do drugiej części egzaminu, tj. do części ustnej, kandydat może przystąpić w terminie roku od uzyskania pozytywnej oceny z części pisemnej i – co istotne – może tę część powtarzać w ramach roku. Podczas egzaminu ustnego kandydat, po tradycyjnym losowaniu pytania, odpowiada przed 6-osobową Komisją.

Zwykle w roku są przeprowadzane dwie sesje egzaminacyjne – wiosenna i jesienna, po kilkanaście dni w jednej sesji. Śmiało można powiedzieć, że egzamin na doradcę podatkowego konkuruje z tradycyjnymi egzaminami prawniczymi. Transparentność pytań egzaminacyjnych oraz możliwość powtarzania egzaminu sprawiają, że jest postrzegany jako łatwo dostępny. O tym jednak, że zdanie go nie jest takie proste, świadczą liczby. Niewątpliwie trudniejszym elementem egzaminu jest część ustna – to dzisiaj nie tylko umiejętność przekazania wiedzy, ale także przekonania Komisji o tym, że kandydat czuje prawo podatkowe oraz potrafi dostrzec zależności między poszczególnymi przepisami, powiązać je, a także przewidzieć konsekwencje podatkowe.

W 2010 r. wprowadzono funkcję sekretarza Komisji, którego zadaniem jest organizacja egzaminów oraz rozpatrywanie wniosków kandydatów o zmianę terminu egzaminu albo o zwrot opłaty za egzamin.

Ministerstwo Finansów, które sprawuje pieczę nad przeprowadzaniem egzaminów, obserwuje rosnące zainteresowanie wykonywaniem zawodu – kandydatów przystępujących do egzaminu jest z każdym rokiem coraz więcej (zob. tabela 1 i wykres 1).

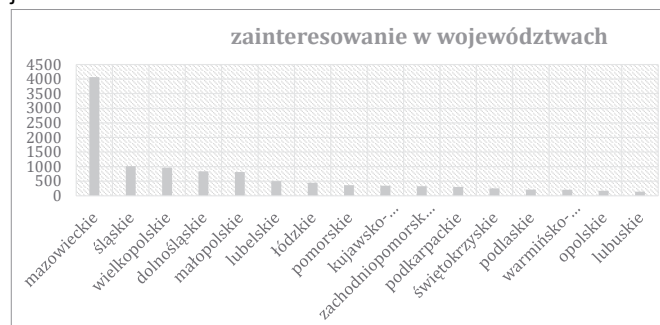
Tabela 1. Liczba osób, które zostały zakwalifikowane do egzaminów

Rok	Zakwalifikowani do egzaminu pisemnego	Zakwalifikowani do egzaminu ustnego	Zdało
2009	980	776	237
2013	1436	1023	249
2014	926	937	233
2015	1426	922	248
2017	1166	715	174
2018	1913	1481	326
2019	2833	1208	215
2020	(1017) 672*	512	109
2021	1243	831	134

* Egzamin w maju 2020 r. zostały odwołane z powodu pandemii COVID-19, przeprowadzono je zaś we wrześniu. W nawiasie podano liczbę osób zakwalifikowanych na termin majowy, a mniejsza liczba to osoby, które zgłosiły chęć przystąpienia do egzaminu we wrześniu.

Źródło: Ministerstwo Finansów, Departament Polityki Podatkowej.

Wykres 1. Liczba zainteresowanych w poszczególnych województwach

Źródło: Ministerstwo Finansów, Departament Polityki Podatkowej.

Przypisy

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 2117.

Bibliografia

Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 2117.